

**PEDAGÓGIA ISMERETEK
KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ
A MINTAFELADATOKHOZ**

1. Fogalmazza meg, mi a helyi tanterv lényege! 4 pont

A helyi tanterv egy adott intézmény pedagógiai programjának része, amely az oktató-nevelő munkát részletezi, évfolyamonként megadja a tantárgyak felosztását és óraszámát, a követelményeket és az értékelés módszereit.

(A szakmailag helyes, egyéb megfogalmazás is elfogadható.)

(Maximális adható pontszám: minden helyes kulcsszóért 1- 1 pont adható. Összesen: 5 pont)

2. Mutassa be az óvodáskorú gyermek testi fejlődésének jellemzőit! Írjon 5 jellemzőt!**10 pont**

- A testi fejlődés első eredménye az első alakváltozás, amely az óvodáskor második felében jelentkezik
- A végtagok a törzshöz képest hosszabbak lesznek
- Az izmok, ízületek erőteljesebbé válnak
- A törzs henger alakú formája megszűnik
- A váll szélesebbé válik, mint a medence
- Az arckoponya fejlődése erőteljesebbé válik
- Nő az álkapocs a fogváltás miatt
- Évenkénti hossznövekedés: 4-5 cm
- Évenkénti súlygyarapodás: 1,5-2 kg
- Megindul a csontosodás folyamata, a csigolyák 3–8 éves kor között nőnek össze
- Növekszik a lábméret
- Izomzata fáradékony, de gyorsan regenerálódik

(A szakmailag helyes, egyéb megfogalmazás is elfogadható.)

(Maximális adható pontszám: minden helyes jellemzőért 2- 2 pont adható. Összesen: 10 pont)

3. Egészítse ki az alábbi hiányos mondatokat! 15 pont

- a.) Agresszió minden olyan szándékos cselekvés, amelynek indítéka, hogy valakinek vagy valaminek kárt, sérelmet vagy fájdalmat okozzon.
 - b.) A megkívánó nevelő egyértelmű követelményeket támaszt, melyek magas színvonalú teljesítményre serkentik a tanulókat. Teret ad az egyéni kezdeményezéseknek. Ellenőrző és értékelő tevékenységében az elismerés dominál. Értékelése differenciált, személyre szabott. Ezzel lehetőséget ad a hibák korrigálására.
 - c.) A szóbeli előítéletesség során az előítélet beszédben jut kifejezésre. A magánszférára korlátozódó beszéd esetében az előítéletesség súlyos mentálhigiénés probléma. Egészen más megítélés alá esik az egyes embercsoportok hátrányos megkülönböztetését természetesnek és kívánatosnak feltüntető nyilvános megszólalás.
-

(A szakmailag helyes, egyéb helyes megfogalmazás is elfogadható.)

(Maximális adható pontszám: minden jó megoldásért 3-3 pont adható. Összesen: 15 pont)

4. Határozza meg a deviancia fogalmát!**10 pont**

A deviáns magatartás a csoportnormáktól eltérő, a szabályokat be nem tartó viselkedés.

Deviáció= eltérés, elhajlás. A deviancia a normaszerűtől való eltérést jelenti.

(Az egyes kulcsszavak említéséért 2-2 pont adható. A szakmailag helyes, egyéb megfogalmazás is elfogadható.)

(Maximális adható pontszám: 10 pont)

5. Határozza meg a nevelés módszerei közül a meggyőzés módszerének formáit! 12 pont

A meggyőzés módszerei:

- *Példa, példakép*
- *Bírálat, önbírálat*
- *Előadás, tájékoztatás, vita*
- *Beszélgetés*

(Maximális adható pontszám: minden jó megoldásért 3-3 pont adható. Összesen: 12 pont)

6. Olvassa el az alábbi állításokat! Jelölje az igaz állításokat I, a hamis állításokat H betűvel! **6 pont**

- a.) A bűnbakképzés egy olyan attitűd része, amely révén egy csoport a saját problémáinak okát egy hozzá viszonyítva kiszolgáltatottabb egyénre vagy csoportra hárítja. A bűnbakképzés jellegzetesen olyankor fordul elő, amikor egy csoport tagjai veszélyeztetve érzik magukat, de képtelenek a veszély valódi okát megszüntetni. I.
- b.) A szocializáció a társadalomba való beilleszkedés folyamata, amely során az egyén megtanulja megismerni önmagát és környezetét, elsajátítja az együttélés szabályait, a lehetséges és elvárt viselkedésmódokat.” A szocializáció során azokat a normákat, értékeket, hagyományokat, nézeteket, attitűdöket sajátítjuk el, amelyek az adott kultúrában, környezetében használatosak. II.

(Maximális adható pontszám: minden jó megoldásért 3 pont adható. Összesen: 6 pont)

7. Mutassa be, hogy a kapcsolatok minősége alapján milyen csoportformákat ismer! Mindegyik csoportformáról írjon 4-4 jellemzőt! **15 pont**

A kapcsolatok minősége alapján a csoport lehet:

- **elsődleges** csoport (primer csoport):
 - A „szemtől szemben” kapcsolatok jellemzik.
 - A tagok közötti közvetlen érintkezés jellemzi.
 - A kapcsolatok általában tartósak.
 - A tagok között szoros együttműködés tapasztalható.
 - Ebben a csoportban nagy szerep jut az érzelmeknek.
 - Elsődleges szerepe van a társadalmi szocializációban. pl: család, baráti kör
 - **másodlagos** csoport (szekunder csoport):
 - Általában nagy létszámú csoport.
 - A tagok között szervezeti kapcsolat van.
 - A csoporttagok rendszeresen találkoznak.
 - Jellemzően valamilyen cél megvalósítása érdekében. pl: egyesületek, munkahelyi közösségek
-

(A két csoport megnevezésért: 3-3 pont adható.)

Minden helyes jellemző tulajdonság 1-1 pont, összesen 14 pont.

A szakmailag helyes, egyéb megfogalmazás is elfogadható.)

8. Határozza meg a nevelési stílus fogalmát!

7 pont

A nevelési stílus a gyermek felé irányuló attitűdök összessége, amelyet a nevelők kommunikálnak a gyermek felé, és ezzel érzelmi környezetet teremtenek. A nevelési stílus a nevelési folyamat vezetésének viszonylag tartós általános sajátossága. A stílus a „HOGYAN?” kérdésre válaszol. Stílusjegyeik alapján az egyes pedagógusok típusokba sorolhatók.

(Maximális adható pontszám: 7 pont)

9. Mutassa be az iskola szocializációban betöltött szerepét! Írjon 5 fontos területet!

15 pont

- Ahogyan a gyermek fejlődik, életében újabb szocializációs szintek jelennek meg. Ilyen szintér az iskola, amely a szocializáció egyik intézményes színtere.
- Az intézményes szocializáció személyi közvetítője a pedagógus, ő az, aki a társadalmi értékek, normák, elvárások, megtestesítője.
- Az iskolai szocializáció társas közege pedig az iskolai osztály, amely a kortárs csoport normáit, elvárásait, értékrendjét stb. közvetíti.
- Az iskola legfontosabb szocializációs szerepe az, hogy számtalan új kapcsolati lehetőséget, új szerepet kínál. Ezáltal az iskola lehetőséget teremt új szerepekkel való találkozásra, terepet kínál új szerepek, funkciók gyakorlására.
- Az iskolai szocializáció egyik fő feladata a családban elkezdett személyiségfejlesztés további folytatása, valamint megtanítani a gyermeket az őt körülvevő társadalom kultúrájára, értékeire, normáira.
- A szocializáció folyamata az iskolában egy alá-fölérendeltségi viszonyban (pedagógus–diák) valósul meg, aminek elemei a számonkérés, tiltás, parancs, követelés.
- Az iskola komoly fegyelmet, idő és rend betartását, a szükségletek, vágyak kielégítésének késleltetését követeli meg diákjaitól.
- A mai iskolai követelmények teljesítéséhez nélkülözhetetlen, hogy a szülő mindennap foglalkozzon, gyakoroljon, tanuljon otthon gyermekével az első három évben legalább. A későbbiekben is szükséges a tananyag elmagyarázása, kikérdezése,

megbeszélése. A pedagógus és a diák munkáját segíti a témához kapcsolódó anyagok gyűjtése, amiben szintén a szülőknek van szerepe.

(Az egyes területek említésért, és rövid jellemzéséért 3-3 pont adható. Maximális adható pontszám: 15 pont)

10. Az alábbiakban egy hibás szöveget olvas. Javítsa helyesre a helytelen szöveget!

6 pont

Hibás szöveg:

A **vokális** kommunikáció a beszéd és az írás. Ezek az emberiség története során alakultak ki. A teljes közlésrendszer mintegy 7%-át teszi ki. A beszéd mellett a hanggal is nagyon sok mindent kifejezhetünk. Ezt nevezzük **nonverbális** kommunikációnak. A hang hatékonyan jelzi az izgalmat és a szorongást. A szorongás beszédzavarhoz is vezethet, például dadogáshoz. A teljes közlési rendszer 38%-a. A **verbális** kommunikáció a nem szavakkal való közlés, a nem szándékos és nem tudatos közlésmód: a mimika, a testtartás, a gesztusok a beszélő érzelmeit fejezik ki. A teljes közlési rendszer 55%-a.

Helyes szöveg:

A **verbális** kommunikáció a beszéd és az írás. Ezek az emberiség története során alakultak ki. A teljes közlésrendszer mintegy 7%-át teszi ki. A beszéd mellett a hanggal is nagyon sok mindent kifejezhetünk. Ezt nevezzük **vokális** kommunikációnak. A hang hatékonyan jelzi az izgalmat és a szorongást. A szorongás beszédzavarhoz is vezethet, például dadogáshoz. A teljes közlési rendszer 38%-a. A **nonverbális** kommunikáció a nem szavakkal való közlés, a nem szándékos és nem tudatos közlésmód: a mimika, a testtartás, a gesztusok a beszélő érzelmeit fejezik ki. A teljes közlési rendszer 55%-a.

(Maximális adható pontszám: minden jó megoldásért, helyesen kijavított hibaért 2-2 pont adható. Összesen: 6 pont)